

FRANCESC DE BORJA MOLL: UN TREBALLADOR INCANSABLE

Francesc de Borja Moll nasqué a Ciutadella de Menorca dia 10 d'octubre de 1903, fill de Josep Moll i Vidal i de Maria Anna Casanovas i Oliver.

Estudià Humanitats i Filosofia en el Seminari Conciliar de Menorca, Fonètica amb B. Schädel i T. Navarro Tomás, Lexicologia amb W. Meyer-Lübke i Dialectologia amb A. Mª Alcover.

L'any 1917 col·labora al periòdic «El Iris» i s'inicia en la tècnica tipogràfica, la qual li servirà per a la tasca editorial que emprendre posteriorment.

L'any 1921 arribà a Mallorca convidat per Mossèn Alcover que el va iniciar en la tècnica del *Diccionari* i l'estudi de la Filologia catalana i romànica. Anomenat secretari de redacció del futur *Diccionari*, començarà una tasca que podem considerar com l'esforç més ambiciós desenvolupat en aquesta illa, ja que des de l'any 1926 fins l'any 1962 treballarà en els que seran els deu volums del *Diccionari Català-Valencià-Balear*, eina bàsica i imprescindible per qualsevol estudiós de la llengua catalana.

Entre els anys 1927-36 desenvolupà diversos treballs tals com la traducció al castellà del *Introduction to Vulgar Latin* de Grandgent, l'*Atlas Lingüístico de la Península Ibérica* dirigit per Tomàs Navarro Tomás, enquestes per a l'*Atlas Lingüístic* a Mallorca i al País Valencià, participació en la *Miscel·lània Lulliana* amb *Els Llatínismes de la Lògica Nova*, publicació d'una *Ortografia Mallorquina*, la fundació de la biblioteca «Les Illes d'Or», etc.

En aquest temps, obté en diverses ocasions els premis de Filologia de l'I.E.C. que l'elegeix com a membre corresponent de la mateixa manera que la Real Academia Española. Ingressa com a *magister* a L'Escola Lliure de Lullisme.

Entre els anys 1937-68 segueix amb la seva tasca intensa i continuada. Apareixen els *Rudiments de Gramàtica Preceptiva* i edita nombroses obres: les *Horacianes* de Costa i Llobera, *El Somni encetat* de Miquel Dolç, l'edició políglota del *Pi de Formentor*, la *Gramàtica Històrica Catalana*, el primer volum de la col·lecció «Raixa», comença l'ambiciosa col·lecció «Exemplaria mundi», fa enquestes per a l'*Atlas* a la Catalunya Nord, publica *Notes per a una valoració del lèxic de Ramon Llull*, la primera edició d'*Els Llinatges catalans* i comença els enregistraments de les Rondalles a Ràdio Popular.

Com si tots aquests treballs no fossin suficients per a desbordar qualsevol persona, amb la

seva gran capacitat de feina encara pot organitzar el centenari de Mossèn Alcover, fundar l'Obra Cultural Balear i crear l'editorial Moll, que suposaran eixos bàsics per a l'impuls de la nostra literatura i cultura en moments difícils de repressió per a les llengües minoritàries de l'Estat espanyol.

Simultàniament, exerceix la docència a diversos àmbits: ensenyament d'alemany i francès a l'Institut Nacional de Palma; d'espanyol per a estrangers a l'Estudi General Lullia i de Llengua Catalana a l'Obra Cultural Balear i a la Facultat de Filosofia i Lletres de la Universitat de Barcelona.

Participa, a més a més, a diferents congressos internacionals i dona conferències en Munic, Frankfurt, Bonn, etc.

L'any 1970 publicà *Els meus primers trenta anys*, primer volum de les seves memòries i l'any 1975 el segon: *Els altres quaranta anys*.

Com a reconeixement de la seva extraordinària activitat, tot un seguit de premis li seran concedits. Serà anomenat «doctor honoris causa» per les Universitats de Barcelona, València, Illes Balears i Basilea i «Menorquí Il·lustre» per l'Ajuntament de Maó. Obtindrà el «Premi d'Honor de les Lletres Catalanes», les medalles d'or de la Generalitat de Catalunya, del Govern Autònom de les Illes Balears i de l'Ajuntament de Ciutadella, el premi Ossian de la Stiftung FVS d'Hamburg, el Manuel Sanchis Guarner, etc. sense que tots aquests li fessin perdre la seva discreció i senzillesa.

Després de tota una vida dedicada pròdigament al treball, obrint camins que ens permetessin de conèixer i estimar millor la nostra llengua i cultura, dia 18 de febrer de 1991 ens va abandonar deixant-nos una obra extraordinària i imprescindible i el seu exemple de la dedicació a l'obra ben feta, silenciosament i sense descans.

Bibliografia:

MOLL, F. de B.: *Els meus primers trenta anys (1903-1934)*, «Els Treballs i els Dies», 8, Palma 1971.

MOLL, F. de B.: *Els altres quaranta anys (1935-1974)*, «Els Treballs i els Dies», 12, Palma 1975.

CAMPS, B. i CRESPI, R.: «Francesc de Borja Moll (1903)», dins *Escriptors de les Illes Balears*, pàgs. 28-29, Departament de Llengua Catalana de l'UIB, Palma, 1985.